

Univerza v Mariboru

MEDICINSKA FAKULTETA

UČNI NAČRT PREDMETA / SUBJECT SPECIFICATION

Predmet:	Medicinska etika in pravo
Subject Title:	Medical ethics and law

Študijski program Study programme	Študijska smer Study field	Letnik Year	Semester Semester
Splošna medicina General medicine -EMPŠ		4	8

Univerzitetna koda predmeta / University subject code:

Predavanja Lectures	Seminar Seminar	Sem. vaje Tutorial	Lab. vaje Labor work	Teren. vaje Field work	Samost. delo Individ. work	ECTS
15	30				45	3

Nosilec predmeta / Lecturer:

Red. prof. dr. Matjaž Zwitter

Jeziki /

Predavanja / Lecture:

Slovenski/Slovene

Languages:

Vaje / Tutorial:

Slovenski/Slovene

Pogoji za vključitev v delo oz. za opravljanje študijskih obveznosti:

Prerequisites:

Vsebina:

Filozofske osnove medicinske etike. Utilitarna in deontološka (Kantova) etika. Etika ravnotežja s štirimi osnovnimi principi: avtonomija posameznika, dobrotelost, neškodovanje, pravičnost. Etična analiza. Etični kodeksi in normativna določila (deklaracije). Pravne norme v zdravstvu. Reševanje enostavnih etičnih in pravnih dilem. Reševanje kompleksnih dilem: pravno neoporečna, etično sporna odločitev; pravno oporečna, etično pravilna odločitev. Odločanje v primerih konflikta interesov: posamičen bolnik proti celotni populaciji bolnikov; individualni interes bolnika proti interesu družbe – meje avtonomije posameznika. Odnos med zdravnikom in bolnikom: bolnikova obveščenost in soodločanje, ravnanje v primerih bolnikove nepopolne avtonomije, vnaprejšnja bolnikova navodila, nadomestno odločanje. Odločanje pri posebej ranljivih populacijah bolnikov: otroci, ostareli, hudo bolni, urgentna stanja, psihiatrični bolniki. Etična vprašanja na začetku in koncu življenja: genetika in nove poti spočetja in oploditve, splav, vzdrževanje življenja in evtanazija. Določanje prioritet v zdravstvu. Zdravnikov odnos do bolnika in meje solidarnosti pri samo-povzročenih boleznih: kajenje, alkohol in druge droge, nasilni ali visoko tvegani športi, gladovna stavka. Neugoden izid zdravljenja in domnevna zdravnikova napaka: etična, pravna in odškodninska odgovornost. Odnosi v

Content (Syllabus outline):

Philosophical basics of medicine ethics. Utilitarian and deontologic (Kant) ethics. The four principles of medical ethics: autonomy, beneficence, non-maleficence, justice. Ethical analysis. Ethical codes, normative ethics. Legal basis of health care. Solving simple ethical and legal dilemmas. Complex dilemmas: legally permissible but ethically unacceptable decision; legally unacceptable, ethically correct decision. Solving conflicts of interests: individual patient against the whole population of patients; individual patient against interests of society – the limits of individual autonomy. Physician-patient relationship: information and consent, decisions in case of limited autonomy, advance directives, surrogate decisions. Decisions in vulnerable populations: children, advanced age, seriously ill, emergencies, psychiatric patients. Ethical issues at the beginning and end of life: genetics and new approaches in conception, abortion, futile treatment, terminal illness, euthanasia. Setting the priorities in health care. Physician's approach to patient and limits of solidarity in self-inflicted disease: tobacco, alcohol and drug abuse, violent or dangerous sport activities, obesity, starvation. Failure of medical treatment and suspected physician's malpractice: ethical and legal responsibility, patient's right to compensation. Relations in health care: responsibility and hierarchy among different levels of health care and within the

zdravstvu: odgovornost in hierarhija med posameznimi profili zdravstvenih delavcev ter znotraj zdravništva; zdravnik na vodilnem položaju; meje kolegialnosti. Zdravniška stavka. Etična in pravna vprašanja pri raziskovanju v bio-medicini. Zdravnik in farmacevtska industrija. Zdravnik in mediji. Zdravnik kot strokovnjak po naročilu drugih ter brez zavezanosti interesom posamičnega bolnika: zdravnik kot izvedenec, nadzornik. Zdravnik kot bolnik.

medical profession. Physicians on strike. Ethical and legal aspects of medical research.

Physician and pharmaceutical industry. Physician and media. Physician as expert. Physician as patient.

Temeljni literatura in viri / Textbooks:

- Beauchamp TL, Childress JE: Principles of biomedical ethics, 5th ed. Oxford University Press, Oxford 2001
- Parker M, Dickenson D: The Cambridge medical ethics workbook: case studies, commentaries and activities. Cambridge University Press, Cambridge 2001.
- Medicina in pravo. Zborniki tematskih strokovnih srečanj. Splošna bolnišnica Maribor, Maribor 1990 – 2003.
- Milčinski J: Medicinsko izvedenstvo. Medicinska fakulteta Univerze v Ljubljani, Ljubljana 1970
- Dolenc A: Medicinska etika in deontologija II. Založba Mihelač, Ljubljana 1997

Cilji:

Študent bo spoznal filozofske osnove medicinske etike, etične kodekse in druga temeljna etična normativna določila ter pravne okvire za delo in odnose v zdravstvu. Na tej osnovi bo znal reševati konkretne dileme z uporabo pravnih norm, etičnih normativnih določil in etične analize.

Objectives:

Understanding of the basic aspects of medical ethics, ethical codes and other important ethical documents and legal aspects related to health care. Using legal norms, ethical norms and ethical analysis, the student should be able to offer solutions on practical examples of ethical dilemmas.

Predvideni študijski rezultati:

Intended learning outcomes:

Znanje in razumevanje:

Razumevanje etičnih določil in pravni odnosi v zdravstvu.

Prenesljive/ključne spretnosti in drugi atributi:

Znanje bo vplivalo na celotno ravnanje zdravnika v procesu zdravljenja.

Knowledge and Understanding:

Understanding of ethical norms and relationship with health care legislation.

Transferable/Key Skills and other attributes:

Acquired knowledge will influence physicians' complete approach to process of healing.

Metode poučevanja in učenja:

Learning and teaching methods:

Seminarji
predavanja

Seminars,
lectures

Načini ocenjevanja:		Delež (v %) / Weight (in %)	Assessment:
Način (pisni izpit, ustno izpraševanje, naloge, projekt)			Type (examination, oral, coursework, project):
Seminar		50 %	Seminar
Izpit		50 %	Exam
Reference nosilca / Lecturer's references:			
KOVAČ, Viljem, ZWITTER, Matjaž, RAJER, Mirjana, MARIN, Aleksander, DEBELJAK, Andrej, SMRDEL, Uroš, VRANKAR, Martina. A phase II trial of low-dose gemcitabine in a prolonged infusion and cisplatin for malignant pleural mesothelioma. Anti-cancer drugs, ISSN 0959-4973, 2012, vol. 23, no. 2, str. 230-238, doi: 10.1097/CAD.0b013e32834d7a1c. [COBISS.SI-ID 1199995], [JCR, SNIP, WoS do 25. 12. 2013: št. citatov (TC): 3, čistih citatov (CI): 1, normirano št. čistih citatov (NC): 0, Scopus do 16. 10. 2013: št. citatov (TC): 6, čistih citatov (CI): 4, normirano št. čistih citatov (NC): 1] KOVAČ, Viljem, ZWITTER, Matjaž, ŽAGAR, Tina. Improved survival after introduction of chemotherapy for malignant pleural mesothelioma in Slovenia : population-based survey of 444 patients. Radiology and oncology, ISSN 1318-2099, Jun. 2012, vol. 46, no. 2, str. 136-144, IV, doi: 10.2478/v10019-012-0032-0. [COBISS.SI-ID 1310843], [JCR, SNIP, WoS do 11. 12. 2013: št. citatov (TC): 5, čistih citatov (CI): 4, normirano št. čistih citatov (NC): 1, Scopus do 20. 11. 2013: št. citatov (TC): 5, čistih citatov (CI): 4, normirano št. čistih citatov (NC): 1]			

ZWITTER, Matjaž, RAJER, Mirjana, KOVAČ, Viljem, KERN, Izidor, VRANKAR, Martina, SMRDEL, Uroš. Intermittent chemotherapy and erlotinib for nonsmokers or light smokers with advanced adenocarcinoma of the lung : a phase II clinical trial. *Journal of Biomedicine and Biotechnology* (Online), ISSN 1110-7251, 2011, vol. 2011, no. 185646, str. 1-5. <http://www.hindawi.com/journals/jbb/2011/185646/>, doi: 10.1155/2011/185646. [COBISS.SI-ID 1090171], [JCR, SNIP, WoS do 15. 2. 2013: št. citatov (TC): 2, čistih citatov (CI): 1, normirano št. čistih citatov (NC): 0, Scopus do 27. 3. 2013: št. citatov (TC): 3, čistih citatov (CI): 2, normirano št. čistih citatov (NC): 1]

ZWITTER, Matjaž, KOVAČ, Viljem, RAJER, Mirjana, VRANKAR, Martina, SMRDEL, Uroš. Two schedules of chemotherapy for patients with non-small cell lung cancer in poor performance status : a phase II randomized trial. *Anti-cancer drugs*, ISSN 0959-4973, 2010, vol. 21, no. 6, str. 662-668. [COBISS.SI-ID 968315], [JCR, SNIP, WoS do 6. 8. 2013: št. citatov (TC): 7, čistih citatov (CI): 4, normirano št. čistih citatov (NC): 1, Scopus do 9. 7. 2013: št. citatov (TC): 8, čistih citatov (CI): 5, normirano št. čistih citatov (NC): 2]

ZWITTER, Matjaž, KOVAČ, Viljem, SMRDEL, Uroš, VRANKAR, Martina, ZADNIK, Vesna. Gemcitabine in brief versus prolonged low-dose infusion, both combined with cisplatin, for advanced non-small cell lung cancer : a randomized phase II clinical trial. *Journal of thoracic oncology*, ISSN 1556-0864, 2009, vol. 4, no. 9, str. 1148-1155. [COBISS.SI-ID 805243], [JCR, SNIP, WoS do 15. 2. 2013: št. citatov (TC): 6, čistih citatov (CI): 3, normirano št. čistih citatov (NC): 1, Scopus do 20. 2. 2013: št. citatov (TC): 8, čistih citatov (CI): 5, normirano št. čistih citatov (NC): 2]